

Retssikkerheden halter på Kærshovedgård: Voldsofre tvinges til at bo sammen med gerningsmænd

Lokal advokat oplever store problemer med retssikkerheden på Kærshovedgård, hvor voldsofre er bange for at forlade deres værelser. Samtidig bliver mange beboere varetægtsfængslet for noget, de ikke har gjort

Udgivet: I dag klokken 14.00

– Man kan prøve at forestille sig, at vi tømmer vores krisecentre for kvinder, og så får kvinderne pålagt under strafansvar at opholde sig hjemme ved manden, indtil deres sag kommer for retten. Det er faktisk sådan, vi gør på Kærshovedgård, siger advokat Jakob Fastrup. Foto: Tom Laursen

Merete Riis Jensen

Journalist

IKAST-BRANDE Hvis man bor på Kærshovedgård og bliver overfaldet af en anden beboer på udrejserejsecentret, er man tvunget til at risikere at møde gerningsmanden hver dag.

For selvom en voldssag er meldt til politiet, bliver der ikke taget hensyn til, at ofret deler adresse med den sigtede.

- Der sidder asylansøgere på Kærshovedgård, som bliver overfaldet, maltrakteret og truet på livet et sted, hvor de er tvunget til at opholde sig. Hvis der er en verserende sag, burde gerningsmanden straks blive flyttet et andet sted hen, mens sagen bliver efterforsket, men det gør man ikke. Og ofret får ingen beskyttelse, fortæller advokat Jakob Fastrup.

***”Man kan prøve at forestille sig, at vi tømmer vores krisecentre for kvinder, og så får kvinderne pålagt under strafansvar at opholde sig hjemme ved manden, indtil deres sag kommer for retten. Det var der jo ingen, der kunne drømme om at tvinge dem til, men det er faktisk sådan, man gør på Kærshovedgård.
Advokat Jakob Fastrup”***

Retssikkerheden bliver krænket

Der er vægt bag ordene, når Jakob Fastrup udtaler sig.

Ikast-advokaten er specialist i strafferet og har 42 års erfaring med retssystemet, og forholdene på Kærshovedgård bekymrer i høj grad den garvede advokat.

- I Danmark har vi et retssamfund, som vi skal være glade for, stolte af og passe på. Men det synes jeg ikke, at vi gør på det her område på

udrejsecentrene, hvor retssikkerheden virkelig er under pres, siger Jakob Fastrup.

Han fortæller, at retssikkerhed som begreb oprindeligt handler om sikkerhed for, at man ikke bliver dømt for noget, som man ikke har gjort.

- Men nu til dags taler vi også om ofrets retssikkerhed, og begge dele er grundlæggende rettigheder. Men det, der sker ude på Kærshovedgård, er faktisk en krænkelse af både den gamle og den nye betydning af retssikkerhed, siger Jakob Fastrup.

Sammenligner med et krisecenter

Beboerne på Kærshovedgård består af to meget forskellige grupperinger. Der er en gruppe af kriminelle beboere, og så er der almindelige, afviste asylansøgere.

- De har ikke gjort noget som helst forkert. De har bare søgt om asyl og fået afslag. Men nogle gange bliver de overfaldet af de kriminelle, og mens politiet efterforsker sagen, er ofret tvunget til at opholde sig samme sted som gerningsmanden. Det er fuldstændig vanvittigt, siger Jakob Fastrup med vrede i stemmen.

Advokaten fortæller, at et voldsoffer i en konkret sag sågar var tvunget til at opholde sig på samme gang som voldsmanden.

- For at sætte det i perspektiv kan man prøve at forestille sig, at vi tømmer vores krisecentre for kvinder, og så får kvinderne pålagt under strafansvar at opholde sig hjemme ved manden, indtil deres sag kommer for retten. Det var der jo ingen, der kunne drømme om at tvinge dem til, men det er faktisk sådan, man gør på Kærshovedgård, siger Jakob Fastrup.

Bange for at forlade værelset

Han oplever, at situationen betyder, at ofret - ud over selve traumet ved overfaldet - også risikerer at komme i fængsel.

- For hvis ofret er for bange til at gå ud fra sit værelse, så bliver ofret politianmeldt. Hver dag skal beboerne nemlig »melde sig«. Og hvis ikke de gør det, bliver de anholdt og varetægtsfængslet, fortæller Jakob Fastrup.

Han havde blandt andet en klient på Kærshovedgård, som var blevet overfaldet med kniv og havde ar i hele ansigtet.

- Hver dag skulle han gå forbi gerningsmanden for at gå over og melde sig. Hvis ikke han gjorde det, blev han straffet. Og hvis det sker gentagne gange, kan man risikere op til fire års fængsel for ikke at have meldt sig, selvom man faktisk har opholdt sig på centret, fortæller advokaten.

Når sagerne er blevet behandlet i retten, har flere voldsramte beboere forsøgt at forklare deres manglende indtjekninger med, at de har været for bange til at forlade deres værelser.

- De siger, at de har været på Kærshovedgård, og det viser registreringen også, men alligevel ryger de i fængsel, fordi de ikke fysisk er gået over og har meldt sig. Frygt tæller ikke som en gyldig fraværsgrund, fortæller Jakob Fastrup.

Indsat noteret som fraværende

Ud over ofrets retssikkerhed vurderer advokaten også, at der er store problemer med retssikkerheden i den betydning, at beboerne risikerer at blive dømt for noget, som de ikke har gjort.

- Hjemrejsestyrelsen kontrollerer manuelt, om beboerne har meldt sig på Kærshovedgård og kontrollerer også, om personen har lovligt forfald ved for eksempel lægebesøg eller en samtale med myndighederne, fortæller Jakob Fastrup.

Men i en konkret sag blev en asylansøger anmeldt for ikke at have overholdt mødepligten og blev derfor varetægtsfængslet.

- Og han blev dømt, fordi retten jo regner med, at oplysningerne fra Hjemrejsestyrelsen er korrekte. Så først i forbindelse med ankesagen viste det sig, at personen havde en god grund til at have været fraværende i en af de perioder, som han var blevet dømt for. Han havde nemlig siddet i fængsel, fortæller Jakob Fastrup.

- Og hvis politiet havde foretaget bare minimal efterforskning, så havde de opdaget dét. Men i de her sager foretager politiet meget lidt eller slet ingen efterforskning, fordi de stoler på Hjemrejsestyrelsens vurderinger. Men vi kan simpelthen ikke have tillid til Hjemrejsestyrelsen på samme måde, som vi kan med andre offentlige myndigheder. Der sker meget, meget hyppigt fejl på det her område, siger advokaten.

Næppe til fare for samfundet

Samtidig får beboerne på Kærshovedgård ofte deres straf på forhånd, fordi de bliver varetægtsfængslet, mens fraværs-sagerne bliver undersøgt.

- Et af de vigtigste principper i strafferetspleje er, at alle er uskyldige, indtil det modsatte er bevist. Men på Kærshovedgård kommer beboerne ofte til at sidde langt størstedelen af den periode, de ville få i straf, inden sagen overhovedet kommer for retten, siger Jakob Fastrup.

Han understreger, at varetægtsfængsling naturligvis giver mening i nogle straffesager.

- Vi kan jo for eksempel ikke have en morder til at gå rundt, indtil hans sag kommer for retten. Og derfor har vi nogle bestemmelser i Retsplejeloven, som gør, at folk kan blive varetægtsfængslet, siger han.

- Men i de her sager har man fuldstændig forladt det, som vi kalder »uskyldsformodningen«. Og jeg mener personligt ikke, at man er til fare for samfundet, fordi man har undladt at melde sig på Kærshovedgård en enkelt dag. Men vi behandler dem, som om det er

en grov forbrydelse, som kræver, at de skal varetægtsfængsles, siger Jakob Fastrup.

Forfærdelige konsekvenser

Af og til kommer en enkeltsag fra Kærshovedgård frem og får stor opmærksomhed i medierne, men der kommer sjældent noget ud af det efterfølgende.

- Med en enkelt sag hist og her tænker folk, at det nok er en enkeltstående fejl, og at det nok ikke står så slemt til. Men det her er et generelt problem, som bliver værre og værre, pointerer Jakob Fastrup.

- Det er nu, der skal gøres noget, og det er kun politikerne, der kan rette op på det. Og det her handler jo ikke om at mene det ene eller det andet om udlændingepolitik. Det handler om retssikkerhed, siger advokaten med fasthed i stemmen.

- Man kan ikke have et samfund med retssikkerhed for nogle, men ikke for alle. Den model har jo historisk været prøvet nogle steder med forfærdelige konsekvenser, og det er ikke noget, vi skal gentage, pointerer Jakob Fastrup.

Hvem bliver de næste?

Advokaten advarer også om konsekvenserne på langt sigt for den generelle retssikkerhed i Danmark.

- Hvis man accepterer, at asylansøgere ikke skal have retssikkerhed, hvem er så de næste, der heller ikke skal have det? Er det rockere? Eller landmænd, som hælder for meget gylle ud på deres marker?

- Vi skal simpelthen ikke finde os i, at der ikke er retssikkerhed i Danmark. Og det skal beboerne på Kærshovedgård heller ikke, uanset om de skal rejse ud af landet eller ej. Det her handler om grundlæggende værdier og rettigheder, som vi må og skal have i vores land, siger Jakob Fastrup.